

TÜRK HALK MÜZİĞİ FONETİK NOTASYON SİSTEMİ/THMFNS'NİN EĞİTSEL/ÖĞRETİSEL UYGULAMALARA AKTARIM/ADAPTASYON SÜREÇLERİNDE KULLANILMASI ÖNGÖRÜLEN MODELLER: KAYPENTAX®: BİLGİSAYARLI KONUŞMA LABORATUARI/CSL™ MODEL 4500 & 4150B

Gonca Demir

Research Asst., Istanbul Technical University, Turkey, gnc.dmr@windowslive.com

Abstract

“The Models Projected to Be Used in the Transfer/Adaptation Process of Turkish Folk Music Phonetic Notation System/TFMPNS To Educational/Doctrinal Applications: KayPENTAX®: Computerized Speech Lab/CSL™ Model 4500 & 4150B”

Turkish Folk Music Phonetic Notation System/TFMPNS is a notation system example which aims to initiate a parallel application to the national/international linguistic/musicological application foundations of which were laid under the scope of Istanbul Technical University Institute of Social Science Turkish Music Program post-graduation thesis, which will be developed under the scope of Istanbul Technical University Institute of Social Science Musicology and Music Theory Program doctorate thesis, which is configured in phonetics/morphology/vocabulary axis of together with traditional/international attachments based on Standard Turkey Turkish/STT (the standard language/standard variant which is recognized and adopted in a community as a means of agreements among the regions, gains dominant position by becoming widespread spoken dialects and has a large function among language types and usage areas is in a position of means of communication among speakers of different dialects)-Turkish Linguistic Institution Transcription Signs/TLITS (transcription marks used to transcribe local oral features existing on the axis of phonetics/ morphology/lexicon criteria and theoretical/performance infrastructure of local oral texts, which is collected through the comprehensive compilation work on Anatolian dialectology)-International Phonetic Alphabet/IPA (standard alphabet type consisting of signs and symbols which is developed with the aim of redacting sound values in international standards, encoding speech sounds of all languages in an exemplary manner, preventing confusion engendered with numerous transcription system by providing correct pronunciation of languages and developing a separate symbol for each sound) sounds.

KayPENTAX® (Kay Electric Company & PENTAX Medical Company) Computerized Speech Lab/CSL™ Model 4500 & 4150B; are model samples with two versions which are designed as an acoustical analysis system for fields such as speech and sound analyses/therapies, educational/doctrinal practices, acquisition of a second language and forensic operations. They include 21 software systems consisting of 9 clinical evaluation and real-time feedback applications, 2 linguistic and forensic applications, 4 databases and 6 educational softwares. They are state of the art technology input/output devices which possess an inexpensive/sophisticated hardware/software system, an external module with easy access to all controls, XLR inputs for signal coherence a two-channel data input, a direct DAT transition for digitalised data files and a profile input with adjusted sound level for dB SPL measurements, etc.

Through this announcement which is to be presented within the scope of INTCESS16-3rd International Conference On Education And Social Sciences; transmission/adaptation process of speech/voice analysis features structured in phonological/musicological legislation axis to Turkish Folk Music Phonetic Notation System Database/TFMPNS D will be carried out through cases of **KayPENTAX® (Kay Electric Company & PENTAX Medical Company)** Computerized Speech Lab/CSL™ Model 4500 & 4150B.

Keywords: **KayPENTAX® (Kay Electric Company & PENTAX Medical Company)** Computerized Speech Lab/CSL™ Model 4500 & 4150B, Turkish Folk Music Phonetic Notation System Database/TFMPNS D.

Özet

Türk Halk Müziği Fonetik Notasyon Sistemi/THMFNS ulusal/uluslararası platformlardaki dilbilimsel/müzikbilimsel uygulamalara paralel bir uygulama başlatabilmek amacıyla İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Müziği Programı yüksek lisans tezi kapsamında ilk temelleri atılan, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzikoloji ve Müzik Teorisi Programı doktora tezi kapsamında geliştirilecek olan, ses bilgisi/şekil bilgisi/söz varlığı ölçütleri ekseninde yerel/evrensel ilintilerle birlikte Standart Türkiye Türkçesi/STT (bir toplulukta bölgeler üstü anlaşma aracı olarak tanınıp benimsenen, konuşulan lehçeler/ağızlar içerisinde yaygınlaşarak hâkim duruma geçen, dil türleri/kullanıldığı saha içerisinde en geniş işleve sahip olan yerel/sosyal tabakalara has izler taşımayan, ağızlar üstü/norm oluşturucu/varyasyon azaltıcı standart/prestij varyant/standart dil), Türk Dil Kurumu Çeviriyazı İşaretleri/TDKÇYİ (Anadolu diyalektolojisi üzerine yapılan kapsamlı derleme çalışmaları aracılığıyla derlenen yöresel ağız metinlerinin kuramsal/ıcrasal altyapısında ses bilgisi/şekil bilgisi/söz varlığı ölçütleri ekseninde varlığını sürdüren yöresel ağız özelliklerini transkript edebilmek amacıyla kullanılan transkripsiyon işaretleri)-Uluslararası Fonetik Alfabe/IPA (ses değerlerini uluslararası standartta yazıya dökme, tüm dillerdeki konuşma seslerini örnek bir biçimde kodlayabilme, dillerin doğru telaffuz edilmesini sağlayarak çok sayıda transkripsiyon sisteminin doğurduğu karışıklıkları önleyebilme, her bir ses için ayrı bir sembol geliştirebilme amacı ile işaret ve simgelerden oluşturulmuş standart alfabe türü) sesleri üzerinde yapılan notasyon sistemi örneğidir.

KayPENTAX® (Kay Elektrik Şirketi & PENTAX Medikal Şirketi) Bilgisayarlı Konuşma Laboratuvarı/CSL™ Model 4500 & 4150B; konuşma ve ses analizleri/terapileri, eğitsel/öğretisel uygulamalar, ikinci dil edinimi, adli çalışmalar vb gibi alanlar için akustik analiz sistemi olarak tasarlanmış olan iki versiyonlu model örneklemeleridir. 9 adet kliniksel değerlendirme ve gerçek zamanlı geribildirim uygulaması, 2 adet dilbilim ve adli uygulama, 4 adet veritabanı, 6 adet eğitsel yazılım olmak üzere 21 adet yazılım dizisi içermektedir. Ucuz/sofistike donanım/yazılım sistemi, bütün denetimlere kolay erişimli dış modülü, gelişmiş sinyal uygunluğu için XLR girişleri, iki kanallı veri girişi, dijitalleştirilmiş veri dosyaları için doğrudan DAT geçişi, dB SPL ölçümleri için ayarlı ses seviye profil girişi vb gibi özellikleri bünyesinde barındıran son teknoloji giriş/çıkış audio cihazlarıdır.

INTCESS16-3rd International Conference On Education And Social Sciences kapsamında sunulacak olan bildiri aracılığıyla; sesbilimsel/müzikbilimsel yasalar ekseninde yapılan konuşma/ses analiz özelliklerinin Türk Halk Müziği Fonetik Notasyon Sistemi Veritabanı/THMFNS V'nına aktarım/adaptasyon süreçleri KayPENTAX® (Kay Elektrik Şirketi & PENTAX Medikal Şirketi) Bilgisayarlı Konuşma Laboratuvarı/CSL™ Model 4500 & 4150B model örneklemeleri üzerinden gerçekleştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: KayPENTAX® (Kay Elektrik Şirketi & PENTAX Medikal Şirketi) Bilgisayarlı Konuşma Laboratuvarı/CSL™ Model 4500 & 4150B, Türk Halk Müziği Fonetik Notasyon Sistemi Veritabanı/THMFNS V.